

Edyta Johansson

Angående behov av PET – CT och Cyklotron i SÖSR

Bakgrund

Inom Sydöstra sjukvårdsregionen (SÖ) finns det i nuläget en PET-CT i Region Östergötland (RÖ) och en i Region Jönköpings län (RJL) samt en cyklotron i RÖ. I samband med att det förs en dialog kring fortsatt utbyggnad i SÖ planeras i nuläget ytterligare en PET-CT i RÖ och därefter eventuellt en i RJL. I detta nya läge skulle den totala kapaciteten bli fyra PET-CT i SÖ, Den cyklotron som idag finns i RÖ behöver då kompletteras med ytterligare kapacitet och RJL har då fört fram att en lämplig placering kan vara i RJL. RÖ och RJL stödjer idag Kalmar med PET-CT undersökningar. En PET/CT är planerad i Kalmar med driftstart slutet av 2026.

Vad gäller isotoper produceras dessa i cyklotronen i RÖ och visst köp av isotoper sker vid behov från Finland. Transport sker till RJL från RÖ i princip dagligen under arbetsveckorna mån-fre. RJL har påbörjat ett arbete med att beräkna kostnader för egen isotopproduktion eftersom det finns ett större behov av att kunna styra isotopproduktion i det fall det finns två PET-CT i RJL. Ett behov av tillgång till kortlivade isotoper finns också framgent. Resonemang och kalkyl nedan är alltså gjorda för ett läge där det finns två PET-CT i Jönköping.

RJL har genomfört ett kalkylarbete där man har försökt beskriva kostnader för en cyklotronverksamhet. Kostnader består av investeringskostnader för utrustning, personalkompetens, råvaror, lokaler och kringutrustning i form av IT samt andra investeringar som anses nödvändiga för att kunna utföra verksamheten. Även serviceavtal har inkluderats i beräkningen som redovisas i bilaga 1. Total årskostnad för den kalkylerade produktionen blir med denna kalkyl 16,5 mnkr.

Kalkylen har jämförts med en kostnadsrapport från RÖ som också har gett betydande input i innehållet. Bland annat har controller samt chef för cyklotronenheten i RÖ varit behjälpliga i kalkylarbetet. Kostnader i RÖ är högre än den kalkylerade i RJL vilket är en

viktig information eftersom det finns betydande svårigheter för RJL att sammanställa en komplett kalkyl för cyklotronverksamhet innan verksamheten är i verklig drift. Bedömningen som RJL gör är att det inte finns anledning att tro att kostnaden för att utföra cyklotronuppdraget i RJL kommer att kosta väsentligt annorlunda än vad det gör i RÖ idag. Eventuell kan annorlunda val av utrustning eller lokalmässiga förutsättningar variera mellan regionerna men bör inte avvika så mycket att det finns anledning att tro att priset på isotoper kommer att påverkas nämnvärt.

Pris för köp av isotop (exkl kortlivade isotoper):

Eftersom den totala kapaciteten för produktion av isotoper bedöms behöva öka i SÖ är dialogen alltså var denna produktion behöver ske. Det kan verka mindre rationellt att bygga upp en verksamhet i RJL liknande den i RÖ eftersom det då inte blir några skalfördelar vilket skulle kunna vara fallet om den utökade kapaciteten placeras i RÖ. En större verksamhet i RÖ skulle kunna ge en lägre självkostnad för isotoper vilket då skulle kunna komma RJL till del. Preliminärt har vi haft en dialog kring detta där RÖ menar att priset för isotoper bör var en självkostnad och inte ett marknadspris.

Generatorer

Finns det inte tillgång till en cyklotron i RJL kan verksamheten behöva utnyttja generatorer för att få den radiofarmaka som behövs för olika undersökningar. I skrivande stund så kostar en Ga-generator ca 800 tkr/år och en Rb generator ca 5Mkr, saker som det inte behövs investeras i om det inte finns en cyklotron på plats.

Kommande ombyggnationer

Utökningen av utrustningar på Nuklearmedicin kräver nya utökade lokaler och en stor ombyggnation. Att inte planera lokaler för en cyklotron kommer innebära en högre kostnad i framtiden än om vi gör det vid detta tillfälle. Är lokalerna fel placerade så kommer vi inte att kunna utnyttja cyklotronen till fullo och vi förlorar möjligheten att använda vissa kortlivade isotoper.

Slutsatser

Sammanfattningsvis ser RJL det som en utmaning som också är förenat med stora investeringar och en betydande kompetensuppbyggnad att få till en fungerande PET-CT verksamhet med tillhörande cyklotron. Kostnaden ser i ett första steg ut att bli något högre om produktion sker i cyklotron belägen i RJL och motsvarande något lägre om produktion sker i RÖ. Ett viktigt skäl att lägga produktion i RJL skulle vara att hela PET-CT processen går att styra på ett bättre sätt och att anläggningen i RJL då kan optimeras på ett bättre sätt vilket bör kunna komma hela SÖ till del. Bedömningen är också att det kan uppnås en större patientnytta med cyklotron placerad i Jönköping.

I och med detta vill vi skicka med våra tankar in i det fortsatta arbetet med PET – CT arbetet i SÖ.

Med vänlig hälsning

Jonas Källvant
Ekonomichef